

1η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ (ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ)
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ CLLD / LEADER N. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΜΕΣΑΡΑΣ
ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ Α.Α.Ε. ΟΤΑ

ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Βάσει θεσμικού πλαισίου επιτρέπεται οι δικαιούχοι που θα εγκριθούν σε κάποια Υποδράση του Υπομέτρου 19.2 (για παρεμβάσεις ιδιωτικού ή δημοσίου χαρακτήρα), να λάβουν δάνειο έναντι εκχώρησης της επιχορήγησης (10/04/2019);

Απάντηση

Το θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος CLLD/LEADER (για παρεμβάσεις ιδιωτικού και δημόσιου χαρακτήρα) δεν απαγορεύει από τους δικαιούχους τη λήψη δανείου έναντι εκχώρησης της επιχορήγησης, όπως και στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο.

2. Θα θέλαμε να μας διευκρινίσετε αν η πιστοποιημένη αναπηρία του υποψήφιου δικαιούχου αποτελεί κριτήριο επιλογής/βαθμολόγησης (11/04/2019).

Απάντηση

Όπως μπορείτε να δείτε και στον «Ενημερωτικό Οδηγό Πρόσκλησης» (Κεφ Α.3,σελ 59-77 για το ΤΠ CLLD/LEADER N. Ηράκλειου και Κεφ Α.3,σελ 60-78 για το ΤΠ CLLD/LEADER Μεσαράς) δεν αποτελεί κριτήριο επιλογής «η προώθηση επιχειρηματικότητας ατόμων με ειδικές ανάγκες».

Αντίθετα, το κριτήριο αυτό υπάρχει στην αντίστοιχη πρόσκληση της ΟΤΔ ΑΚΟΜΜ-ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε ΟΤΑ. Παρακαλούμε για την προσοχή σας στις διαφοροποιήσεις των προκηρύξεων ώστε να μην υπάρχουν προβλήματα κατά την υποβολή και αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων.

3. Θα ήθελα να σας ρωτήσω εάν το ίδιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου μπορεί να καταθέσει παραπάνω από μία προτάσεις (14/04/2019).

Απάντηση

Όπως αναγράφεται στο άρθρο 7 (σελ. 30) της πρόσκλησης για την υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο του ΤΠ CLLD/LEADER N. Ηρακλείου και στο άρθρο 7 (σελ. 26) της πρόσκλησης του ΤΠ CLLD/LEADER Μεσαράς:

«Επιτρέπεται η κατάθεση μόνο μίας αίτησης στήριξης ανά ΑΦΜ, ανά υποδράση στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης ανά Τ.Π. για όλη την περίοδο 2014-2020.

Επιτρέπεται η συμμετοχή φυσικού ή νομικού προσώπου σε περισσότερες από μια αιτήσεις στήριξης στο πλαίσιο της ίδιας Υποδράσης ανά ΤΠ, εφόσον τα ποσοστά συμμετοχής του στα Νομικά Πρόσωπα που καταθέτουν τις αιτήσεις στήριξης, δεν υπερβαίνουν αθροιστικά το 100% για όλη την περίοδο 2014 -2020.

Δεν θεωρείται διαφορετική Υποδράση, η διαφοροποίηση μεταξύ Οριζόντιας εφαρμογής μιας Υποδράσης και εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους στο ίδιο ΤΠ εφόσον το περιεχόμενο της Υποδράσης είναι το ίδιο (Άρθρο 3 ΚΥΑ 2635/13-09-2017, (ΦΕΚ 3313/Β/20-09-2017)).»

Προσοχή: Τα παραπάνω αποτελούν και κριτήριο αποκλεισμού. (Βλ. «Ενημερωτικό Οδηγό Πρόσκλησης» Κεφ Α.2, σελ 52, Κριτήριο Νο 19 για το ΤΠ CLLD/LEADER Ν. Ηράκλειου και Κεφ Α.2, σελ 53, Κριτήριο Νο 19 για το ΤΠ CLLD/LEADER Μεσαράς).

4. Αναφορικά με την 1η πρόκληση για την υποβολή προτάσεων (παρεμβάσεις ιδιωτικού χαρακτήρα) θα θέλαμε να μας διευκρινίσετε τα ακόλουθα:

Α) Στην υποδράση 19.2.3.4 όπου δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες με Οργανισμούς Κοινής Ωφέλειας, η δαπάνη του ηλεκτρολόγου που θα κάνει τις απαιτούμενες εργασίες για τη σύνδεση με το δίκτυο της ΔΕΔΔΗΕ (εντός του οικοπέδου του φορέα της επένδυσης) θα μπορούσε να είναι επιλέξιμη;

Β) Στην περίπτωση προσφορών από e-shop αρκεί ένα print screen του είδους, των τεχνικών χαρακτηριστικών και της τιμής του, ή θα πρέπει να προσκομιστεί προσφορά από το ηλεκτρονικό κατάστημα με σφραγίδα - υπογραφή και αναφορά στην επωνυμία του φορέα της επένδυσης (15/04/2019);

Απάντηση

Σε σχέση με τα ερωτήματά σας:

Α) σύμφωνα με την υπ. αριθμ. 1857/7-3-19 διευκρινιστική επιστολή της ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020 (την οποία θα βρείτε αναρτημένη στην ιστοσελίδα μας στο πεδίο «Συμπληρωματικό – Διευκρινιστικό Υλικό» της πρόσκλησης) – ερώτημα 4, δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που δεν καταχωρούνται στα ενσώματα και άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία, όπως είναι τα τέλη σύνδεσης.

Β) Ως αποδεικτικά στοιχεία για την τεκμηρίωση του εύλογου κόστους δαπάνης που αφορά σε εξοπλισμό, μπορεί να γίνει αποδεκτή και πρόσφορα από e-shop, εφόσον στην προσφορά αυτή εκτός από την τιμή, φαίνονται και τα τεχνικά χαρακτηριστικά του εξοπλισμού, τα στοιχεία του ηλεκτρονικού καταστήματος (επωνυμία, διεύθυνση ιστοσελίδας κλπ), καθώς και η ημερομηνία εκτύπωσης της προσφοράς.

5. Σε μια νεοσυσταθείσα ΙΚΕ ο ένας εκ των δύο εταίρων, που τυγχάνει και σύζυγος της 2ης εταίρου, διαθέτει Τραπεζική Κατάθεση ίση με το 20% του συνολικού κόστους της Επένδυσης (ολοκληρωμένη υποδομή διανυκτέρευσης). Στον ίδιο τραπεζικό λογαριασμό του επενδυτή είναι συνδικαιούχος και ένας συνεργάτης του Αυστριακής υπηκοότητας, ο οποίος με Υπεύθυνη Δήλωση θα αποδέχεται να αντλήσει ο επενδυτής το χρηματικό ποσό της κοινής Τραπεζικής Κατάθεσης ώστε να καλύψει το 20% του συνολικού κόστους της Επένδυσης με καταβολή μετρητών για αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου της ΙΚΕ για τις ανάγκες της Επένδυσης.

Είναι αποδεκτή η παραπάνω κατάθεση (15/04/2019);

Απάντηση

Σε σχέση με το ερώτημά σας αναφορικά με τον συνδικαιούχο σε τραπεζικό λογαριασμό, σας ενημερώνουμε ότι η τραπεζική κατάθεση μαζί με την Υπεύθυνη Δήλωση του συνδικαιούχου, όπως την περιγράφετε, είναι αποδεκτή.

Μην ξεχνάτε ότι όλες οι Υπεύθυνες Δηλώσεις θα πρέπει να έχουν θεώρηση για το γνήσιο της υπογραφής.

Ωστόσο, υπενθυμίζουμε ότι ο Τραπεζικός Λογαριασμός στον οποίο κατατίθεται η επιχορήγηση, θα πρέπει να είναι στο όνομα του δικαιούχου (το IBAN θα πρέπει να αντιστοιχεί στην επωνυμία του δικαιούχου και μόνο).

6. Η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων είναι προαπαιτούμενη σε όλες τις υποδράσεις (22-4-2019)?

Απάντηση

Η άδεια περιβαλλοντικών επιπτώσεων αποτελεί κριτήριο επιλεξιμότητας (αποκλεισμού) για όλες τις υποδράσεις (βλ. σελ. 53, σημείο 24 ενημερωτικού οδηγού πρόσκλησης). Στην αίτηση στήριξης θα πρέπει να υπάρχει είτε η άδεια περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ή απαλλαγή) είτε υπεύθυνη δήλωση ότι θα προσκομιστεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ενημερωτικό οδηγό. Επομένως, στις επιχειρήσεις που δεν απαιτείται θα προσκομίζεται η σχετική απαλλαγή από την αρμόδια υπηρεσία. Σε ότι αφορά την περιγραφή των αδειών, αυτές μπορούν να αποτυπωθούν στο σημείο τεκμηρίωσης της ετοιμότητας του φορέα (σημείο 3.3 των «Συμπληρωματικών στοιχείων Αίτησης Στήριξης» - Παράρτημα Γ2 της πρόσκλησης).

7. Η ίδρυση αποστακτηρίων για παραγωγή τσικουδιάς από φυσικό πρόσωπο (κατά κύριο επάγγελμα αγρότη) είναι επιλέξιμη δραστηριότητα στο πρόγραμμα Leader? (22-4-2019)

Απάντηση

Για τον τύπο των επενδύσεων που χρηματοδοτούνται, θα πρέπει να συμβουλευέστε το παράρτημα Δ της πρόσκλησης, που έχει όλους τους επιλέξιμους ΚΑΔ ανά υποδράση.

8. Οι δαπάνες για διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να εξυπηρετούνται οι ανάγκες της επένδυσης, είναι επιλέξιμες για ποσό μέχρι το 10% (ή 15%) των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της πράξης ακόμα και για τις υποδράσεις 19.2.3.1, 19.2.3.3? (22-4-2019)

Απάντηση

Οι δαπάνες για τη διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου μαζί με την αγορά γης, δεν μπορούν να ξεπερνούν το 10% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της πράξης (ή το 15% εφόσον αφορά βιομηχανική εγκατάσταση), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5.2.1, σημείο 1 της πρόσκλησης. Ο περιορισμός αυτό αφορά σε όλες τις προκηρυσσόμενες υποδράσεις.

9. Ο ποιοτικός εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών επιχειρήσεων (τουριστικά καταλύματα) μπορεί να ενταχθεί μόνο στην υποδράση 19.2.2.3 αν πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις? Στην υποδράση 19.2.3.3 εντάσσονται μόνο επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης και όχι εκσυγχρονισμού? (22-4-2019)

Απάντηση

Ποιοτικός εκσυγχρονισμός καταλυμάτων, μπορεί να ενταχθεί μόνο στην υποδράση 19.2.2.3. Η υποδράση 19.2.3.3 αφορά μόνο σε δημιουργία ή επέκταση καταλύματος με την έννοια της αρχικής επένδυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14 του ΚΑΝ 651/2014

(βλ. και ορισμό στο άρθρο 2 του ΚΑΝ 651/2014 - «*αρχική επένδυση*»: α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, ...»).

- 10. Στις περιπτώσεις οινοτουρισμού, αν δεν υπάρχει το σχετικό σήμα επισκέψιμου οινοποιείου, μπορεί να υποβληθεί πρόταση στη σχετική υποδράση (19.2.2.3 ή 19.2.3.3)? (22-4-2019)**

Απάντηση

Εφόσον πρόκειται για υφιστάμενο επισκέψιμο οινοποιείο, θα πρέπει να υπάρχει το ειδικό «Σήμα Επισκέψιμου Οινοποιείου» σε ισχύ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κριτήριο επιλεξιμότητας 11 του ενημερωτικού οδηγού της πρόσκλησης (σελ. 48).

- 11. Αγρότισσα που ασχολείται με το μέλι θέλει να αξιοποιήσει το υφιστάμενο υπόγειο ιδιόκτητης οικοδομής που έχει κατασκευαστεί από το 2001, μετατρέποντας το σε εργαστήριο τυποποίησης μελιού (υποδράση 19.2.3.1). Η υποψήφια έχει ξεκινήσει τις διαδικασίες για αλλαγή χρήσης από το μηχανικό για τον υπόγειο χώρο. Η παραπάνω μπορεί να υποβάλλει πρόταση στο πρόγραμμα Leader (υποδράση 19.2.3.1) για ίδρυση τυποποιητηρίου μελιού? (22-4-2019)**

Απάντηση

Η υποδράση 19.2.3.1 χρηματοδοτείται βάσει του ΚΑΝ 1305/2013, επομένως δεν εξετάζεται ο χαρακτήρας κινήτρου και άρα μπορεί να υποβάλλει αίτηση στήριξης.

- 12. Τι γίνεται σε περίπτωση που κατά την υποβολή μιας πρότασης από μία εταιρεία (IKE) υποβληθούν τραπεζικές βεβαιώσεις των εταίρων ή της εταιρείας που αποδεικνύουν την ίδια συμμετοχή αλλά στη συνέχεια η εταιρεία δεν προχωρήσει σε αύξηση κεφαλαίου? (23-4-2019)**

Απάντηση

Σύμφωνα με το άρθρο 1.3.2 της πρόσκλησης, «οι ίδιοι πόροι που δηλώνονται θα πρέπει να αποδεικνύονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς ή σε τίτλους στο όνομα του δικαιούχου, πριν την υπογραφή της σύμβασης μεταξύ του δικαιούχου και της ΟΤΔ». Η συνεισφορά των εταίρων της IKE θα πρέπει να αποδεικνύεται με την αύξηση του κεφαλαίου. Επομένως, σε περίπτωση που οι ίδιοι πόροι δεν αποδεικνύονται πριν την υπογραφή της σύμβασης, η σύμβαση δεν θα υπογραφεί και το έργο απεντάσσεται.

- 13. Υφιστάμενη ατομική επιχείρηση τουριστικών καταλυμάτων διαθέτει 1 τουριστική επιπλωμένη κατοικία με 9 κλίνες και σήμα ΕΟΤ. Η παραπάνω επιχείρηση μπορεί να υποβάλλει στην υποδράση 19.2.3.3, με σκοπό την επέκταση της με τη δημιουργία μιας ακόμα κατοικίας, που θα πληροί τις προϋποθέσεις της σχετικής ΚΥΑ ή πρέπει οι σχετικές προϋποθέσεις να τηρούνται κατά την υποβολή? (24-4-2019)**

Απάντηση

Σύμφωνα με την ΚΥΑ 2986/25-11-2016 (ΦΕΚ 3885/Β/2-12-2016) άρθρο 3, «Ενισχύεται η επέκταση κύριων και μη κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων που λειτουργούν με ειδικό σήμα λειτουργίας, **εφόσον μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης** στο σύνολο του τουριστικού καταλύματος (αρχικό κατάλυμα συν επέκταση) ανήκει στις λειτουργικές μορφές και κατηγορίες του άρθρου 2 της παρούσας κοινής υπουργικής απόφασης και μόνον υπό τους όρους και περιορισμούς του άρθρου 4 αυτής».

- 14. Η ποσότητα της μεταποιήσιμης πρώτης ύλης ως μακροχρόνια υποχρέωση για τις πράξεις που αφορούν μεταποίηση, ελέγχεται και στην περίπτωση των επαγγελματικών εργαστηρίων ή μόνο στην περίπτωση βιοτεχνιών/βιομηχανιών;**

Απάντηση

Σύμφωνα με το άρθρο 21 της πρόσκλησης (σελ. 45) οι μακροχρόνιες υποχρεώσεις για τη μεταποιήσιμη πρώτη ύλη αφορά μόνο στις πράξεις της μεταποίησης (γεωργικό και μη γεωργικό προϊόν).